

Posats a dotar d'ànima les coses, l'impost turístic és el bot del capital a un estadi de consciència superior, l'explicitació concreta de la nova actitud amb la qual la maquinària econòmica d'aquestes illes pot conviure amb l'entorn a partir del nou mil·lenni. El conseller Celestí Alomar està convençut que aconseguirà implantar-lo, per ventura, perquè íntimament sent que serà un instrument de cohesió social, millor dit, de reconciliació social, que permetrà la rehabilitació pública de l'empresari turístic, considerat fins ara per una gran part de la població com aquell que es fa ric a costa no només d'utilitzar, sinó també de fer malbé el medi ambient que és col·lectiu, que és patrimoni de tots i del futur. Amb l'impost turístic -Celestí Alomar mai no l'anomena "ecotaxa"- el conseller haurà aconseguit impulsar la primera gran campanya d'imatge d'un sector que fins ara ha semblat indiferent a l'animadversió que ha provocat en una població local arraconada a les platges, desplaçada de les riberes assossegades, d'alguns dels seus mateixos pobles i carrers, a punt de perdre la identitat. Perquè a la fi, l'anomenat "sector", que és més aviat un tòtem en aquestes illes, col·laborarà directament en la preservació del medi ambient i, a més, millorarà la competitivitat dels seus negocis a les Balears. L'impost turístic és, de retruc, el gran negoci per als hotelers (i és possible que Alomar es demani com és possible que ells encara no ho sàpiguen).

L'impost conciliador

Gina Garcías

-Els empresaris turístics confiaven més en vostè quan va ser director general de Turisme del conseller Jaume Cladera, en un govern del Partit Popular, que no ara, que és el conseller d'un govern progressista i ecologista?

-L'època del conseller Cladera es va caracteritzar fonamentalment per un consens entre l'Administració autonòmica i el sector, en un aspecte molt positiu, que es va concretar en una sèrie de lleis, la més importants de les quals va ser, sense dubte, la Llei de modernització de la planta hotelera, i la Llei de millora de les infraestructures turístiques. Amb les dues es varen millorar notablement les zones turístiques. Jo crec que en aquells moments hi havia un consens important. Ara, quan s'ha format el Govern de Progrés, la meua arribada a la Conselleria de Turisme jo crec que va suscitar una certa simpatia i esperança als hotelers, que durant els darrers anys havien vist que la Conselleria de Turisme dels darrers governs del Partit Popular havia fet molt poques coses per ells, i les poques

coses que va fer, com la Llei general del turisme, es varen gestar al marge del sector. Jo crec que la meua arribada a la Conselleria de Turisme va ser ben acollida. Nou mesos després, a la taula de discussió hi ha temes importants, com és l'impost turístic, i això fa que pugui semblar que les relacions han canviat, perquè és un tema polèmic, i el debat fa que s'extremen les postures, però jo crec que en el fons la bona relació i la comunicació conti-

nuen existint, i que en cap moment el sector no ha manifestat reticències al govern progressista.

EL CANVI DE MODEL

-Quin és el seu objectiu, com a conseller de turisme d'un govern progressista i ecologista?

-Els nostres objectius s'han de concretar en el moment històric que vivim, no es poden considerar en abstracte. Jo crec que la nostra funció ha de ser modificar el model de desenvolupament turístic. Un model que es basava en el creixement quantitatiu, en la creació d'una oferta hotelera, després d'apartaments i finalment immobiliària, i que s'ha demostrat que estava esgotat. Provocava un consum de territori que s'ha de rectificar. El nostre primer objectiu és aturar el creixement. La nostra línia és consolidar l'estructura productiva, les empreses, i no el sector immobiliari, que és especulatiu. En segon lloc, consolidar les empreses en funció d'un nivell de qualitat, i crear un producte turístic més divers i més imbuït de valor afegit. D'altra banda, un govern progressista vol plantejar dos aspectes que són fonamentals i que estan molt lligats. La part humana del turisme: una major distribució de la riquesa, perquè fins ara el turisme ha creat molta riquesa, però no ha estat un bon distribuïdor de la riquesa. I a la vegada hem de millorar la formació professional dels treballadors. La investigació, la incorporació de noves tecnologies, la formació de recursos humans, és fonamental. Hem de fer l'esforç, perquè la nostra gent ocupi els llocs més qualificats del nostre sistema productiu, que s'ha de diferenciar per la qualitat de la resta de l'oferta mediterrània. Hem de deixar de ser la regió amb un menor percentatge de títols universitaris. Tot això ens ha de permetre fer un salt qualitatiu: de ser un simple destí turístic de masses hem d'arribar a ser una potència turística, que exporta empreses, sistemes d'organització del treball, i que per tant necessita gent qualificada.

-Rebem dotze milions de turistes anuals...

-Una mica menys. Una de les tasques que ens hem plan-

Celestí Alomar i Mateu va néixer el desembre del 1949. Llicenciat en geografia i història, pertany al Cos Superior d'Administradors Civils de l'Estat. Va ser director d'Informació de la Presidència del Govern central quan governava la UCD; director d'Informació de l'ambaixada espanyola a Mèxic; director de Comunicació i Informació de RTVE. Amb els governs autonòmics del Partit Popular ha estat director gerent de l'IBATUR, director general d'Ordenació del Turisme del Govern, i amb el Partit Socialista, director general d'Estratègia Turística del Govern central. Des de juliol del 1999 és conseller de Turisme del Govern de les Illes Balears. És casat i té quatre fills.

tejat és la de depurar les estadístiques. Hi ha gent que passa per l'aeroport per enllaçar amb altres destinacions, altres que no són turistes, però bé, això no va privar que l'estiu passat hi hagués una sensació d'ofegament. És un tema que preocupa i que volem tractar a curt, a mitjan i a llarg termini. A curt termini volem impulsar una sèrie de condicions alternatives per tal que els nostres industrials puguin diversificar el seu producte, perquè les empreses no es vegin impel·lides a oferir el producte estàndard que fins ara ens caracteritza. Hem de diversificar amb turisme de congressos, de natura, d'esports, i això ens permetrà no tenir aquestes puntes d'ocupació i de saturació. A mitjan termini volem ser més rigorosos a l'hora de comercialitzar el que tenim. Hem de cercar nous canals, com poden ser Internet, per comercialitzar de forma individual els xalets o els apartaments. Hem de tornar entrar a poc a poc en el debat de la sobrecontractació. Hem d'arribar al consens amb els majoristes de viatges anglesos o alemanys que ens diuen, a l'estiu no volem més llits, perquè ja hi ha massa gent. Això ha de ser el punt de partida per revisar el nostre sistema de contractació, per anar baixant la pressió excessiva dels mesos d'estiu.

UNA POLÍTICA MEDIAMBIENTAL A UNES ILLES SATURADES

-A les Balears hi ha 500.000 places turístiques legals, l'aeroport de Palma, concebut per a l'horitzó de l'any 2025, ja funciona a ple rendiment. Ens manca aigua, ens sobra fens. A l'estiu les carreteres, les platges, els ports esportius i les cales on fondejar, estan saturades. En aquestes condicions, què significa, fer una política mediambiental.

-Hem d'adaptar-nos a les exigències de major qualitat que ens demanen els nostres clients. Però també hem de defensar el medi ambient per una raó més fonamental. Hem de singularitzar i hem de preservar allò que constitueix el nostre principal actiu. No podem perdre la dicotomia camp ciutat, que ha estat el motor econòmic d'aquestes illes. La protecció dels espais naturals i del medi rural és fonamental per mantenir la nostra economia. La protecció és essencial, perquè aquí ve la gent pel que som. Avui en dia una destinació que no està singularitzada, que no té personalitat, no té futur, perquè ens obligarà a caure en la guerra de preus i tendrem les de perdre.

-Arribam al punt de considerar l'impost turístic. Com és possible que el Consell de Turisme de la CEOE s'hagi mostrat tan "greument preocupat" pel projecte d'implantació de l'ecotaxa, i que hagi dit que tendria "greus conseqüències" per a l'activitat turística, perquè tendria "un efecte dissuasiu en el visitant" i hagi dubtat que la Unió Europea l'accepti. Pot ser tan tràgic cobrar mil pessetes a cada turista? Quines són les raons vertaderes d'aquesta oposició?

-Jo vull tenir en compte la preocupació empresarial i l'entenc, perquè la iniciativa és nova. Seria el primer gran destí turístic que agafa doblers de l'excedent turístic per fer inversions per millorar el producte turístic. Però l'impost turístic és d'una lògica aplanant. Els recursos públics són necessaris per a l'educació, per a la sanitat, per a l'habitatge social, per fer una gran xarxa de transports públics i infraestructures... totes aquestes despeses repercuteixen positivament a

"La protecció dels espais naturals i del medi rural és fonamental per mantenir la nostra economia. La protecció és essencial".

l'economia turística, és evident, però també és evident que no podem deixar desassistit el nostre aparell productiu. En un context internacional fortament competitiu, necessitam donar-li el màxim de valor afegit. El que hem de fer, com a bons empresaris, és treure recursos de l'excedent turístic per millorar el medi ambient, que és el nostre més important valor afegit. Hem de preservar els espais naturals, hem de millorar el medi ambient a les zones turístiques, hem de donar més qualitat al nostre producte. Jo entenc la preocupació del sector per l'ecotaxa, però també estic convençut que el sector empresarial, que està d'acord amb els objectius, també sabrà acordar amb nosaltres una fórmula per revertir els excedents de l'activitat turística a aquests objectius. Això és l'impost turístic. L'aportació del turisme per a la millora del turisme, però també per a la millora general de la qualitat de vida a les Balears.

VÈNCER LA INÈRCIA HISTÒRICA

-Però pot ser que algú pensi que els turistes no tendran capacitat per pagar mil pesetes d'ecotaxa?

-Crec que ningú no ho pensa. Jo crec que són raons d'inèrcia històrica. Canviar és difícil. Raons de témer l'impacte psicològic que podria

tenir un impost turístic. Per tant hem de cercar fórmules que impactin molt poc al mercat i siguin efectives i expliquin molt bé l'objectiu que es persegueix. És un impost finalista. I això és el que ens pot ajudar a trobar fórmules que tinguin poc impacte mediàtic.

-Després de tants de mesos en què la polèmica apareix i desapareix com un Guadiana, pensa realment que s'arribarà a aplicar, l'impost turístic?

-És veritat, que ha semblat un Guadiana. Primer es va produir un gran debat, on tothom va dir la seva posició, a vegades una mica emocional, però positiva, i després el debat es va amagar durant tota la campanya de les eleccions generals del 12 de març, i això va ser molt beneficiós. Ens va donar tranquil·litat i la possibilitat de pensar fórmules sòlides. Jo crec que l'impost es durà a terme, pel bé del sector turístic. I perquè permetrà la dignificació social del sector. Davant la societat el sector turístic ja no serà només el que es fa ric a costa d'utilitzar el medi ambien-

ent col·lectiu, sinó un sector que col·laborarà activament en la preservació i en la millora del medi ambient. I crec que es durà a terme, perquè és l'única manera de mantenir i de millorar la nostra competitivitat com a destinació turística. No basta modernitzar-se. Hem de millorar l'entorn.

-Una vegada que s'instauri, hi haurà consens dins el Govern a l'hora de fer les inversions? Perquè jo m'imagino que els empresaris i els turistes voldran veure tot d'una els seus resultats.

-Uns dels problemes que ha tingut el Govern, el nostre gran error, la nostra debilitat, ha estat que no hem estat capaços de transmetre aquest impost en positiu. No ho hem sabut comunicar, quan era ben fàcil. A l'article 20 de la nostra Llei de pressuposts es diu clarament a què s'han de dedicar els recursos del Fons de Rehabilitació Turística. Són la millora integral de les zones turístiques, la recuperació d'espais i de recursos naturals i de punts d'interès patrimonial. Això ja està definit. Però no hem estat capaços de fer-ho saber, de comunicar-ho, en aquest gran debat que s'ha produït per l'impost turístic. Ara intentem pal·liar aquest error. I no tenc cap dubte que hi ha consens dins el Govern, perquè aquests objectius ja han estat aprovats pel Consell de Govern i pel Parlament. La concreció d'aquests objectius ja serà més fàcil. La compra d'espais naturals, la dotació d'infraestructures i la creació de zones verdes, la recuperació de patrimoni... tot és posar-se a fer el llistat, un llistat limitat, real. Hi haurà consens dins el Govern i dins la societat civil.

-Perquè, en aquest sentit, i fent una semblança, quina eficàcia va tenir el Pla Mirall?

-L'eficàcia del Pla d'embelliment de les zones turístiques, dels anys 90 al 92, va ser exemplar. Ens va permetre, conjuntament amb la Llei de modernització, sortir de la crisi d'aquells anys. El Pla Mirall, que va venir anys després, ha tingut coses bones, però va tenir un defecte: no va analitzar les necessitats reals de cada zona. Es va limitar a fer un embelliment superficial, aquest va ser l'error. Jo recordo que al Pla d'embelliment de la meua època vàrem fer les infraestructures que mancaven a cada zona. El Pla Mirall ha quedat en la superfície. Això li ha llevat eficàcia. I això ha succeït perquè ha estat un pla massa dirigit des del Govern, que no va voler comptar amb la participació dels ajuntaments.

L'AIGUA

-Quan es parla de medi ambient també hem de parlar d'aigua i d'energia. Mentre la consellera de Medi Ambient parlava d'estalviar aigua i s'oposava a fabricar-ne més, vostè tranquil·litava els clients a les fires turístiques.

-La gestió de l'aigua, dels residus, de les infraestructures, és molt important, per al turisme i per als ciutadans. Els ciutadans fa temps que paguen el que pertoca perquè el Govern gestioni bé aquests temes. I per primera vegada a la nostra història, el Govern es proposa gestionar bé els recursos. L'impost turístic pot contribuir a millorar aquests serveis, en la mesura que també el turisme n'és usuari. Però només pot contribuir de forma complementària. Ara, quant a la polèmica sobre les solucions a la manca d'aigua, que va arribar a sortir als mitjans de comunicació internacionals, i que ha provocat que diàriament m'entrevistassin periodistes alemanys... he de dir que el Pla de xoc que ha fet el Govern garantirà un subministrament de qualitat raonable durant l'estiu. Un pla de xoc que contempla mesures estructurals que la Conselleria de Medi Ambient ja ha iniciat. Perquè a les Balears no podem dependre, any rere any, de si plou o no plou. A principis del segle XXI, la tècnica ens permet superar aquesta incertesa. Per tant, no tenc cap problema per explicar-ho a Berlín. Dins el món turístic ens respecten. Ens varen dir

"arreglau les zones turístiques" i ho vàrem fer. "Arreglau els hotels i depurau l'aigua" i ho hem fet. Sempre hem solucionat els problemes, quan ens hem compromès. I quan dic que hi haurà aigua, ens han cregut. Ara, per què s'ha donat aquesta sensació d'alarma als mercats exteriors?, primer, perquè les Balears ja són pròximes, familiars, als mercats europeus. Segon, perquè alguna persona, per motius polítics, ha intentat enverinar el tema de l'aigua. I dic alguna persona, i no un partit polític, perquè al meu costat el batle de Palma, del Partit Popular, també ha hagut de neutralitzar els excessos verbals d'alguna representant d'una empresa pública subministradora d'aigua. Jo crec que tot el problema l'ha provocat una persona amb objectius polítics i una gran dosi d'irresponsabilitat. Com si l'aigua hagués de ser l'arma de la gran batalla contra el Pacte de Progrés. Va ser la mateixa persona que va intentar jugar políticament amb els fons fa una sèrie de mesos. I no ens ha d'estranyar que els mercats exteriors s'alarmin amb aquestes guerres de política interna. I que jo hagi hagut d'anar a apagar foc.

-El mateix li va passar amb l'estat de les platges. Per primera vegada un informe oficial contradeia la imatge que a les Balears hi ha les platges més netes de la Mediterrània.

-Tot d'una que vàrem arribar al Govern ja sabíem que hi havia punts negres, no platges en males condicions. I també ho sabien els ajuntaments, que són els primers responsables. Avui ja no hi ha punts negres. Estan solucionats els problemes que els creaven. El problema era, a més, que nosaltres no disposàvem d'un sistema de contraanàlisi, i a vegades es produïa un punt negre de forma conjuntural i nosaltres no disposàvem d'una contraanàlisi per poder neutralitzar la diagnòsi. Avui aquest tema ja està solucionat. Som la destinació turística amb la capacitat de depuració més grossa de tota la Mediterrània.

LA RIBERA

-Si no es fan ports esportius, però es consent que s'estableixin i creixin les empreses de lloguer d'embarcacions esportives, anam igualment, o ja hi som, a la saturació. La mateixa que hi ha ara a les carreteres.

-No hi ha moratòria de ports esportius. El programa del Pacte de Govern la contempla, però encara no està feta. El fet és que no s'han construït més ports esportius i que, amb l'excepció d'alguna actuació puntual i mínima, no es faran. Però sí que ens preocupa el fet que cada any vénen més embarcacions que espatllen els fons marins i saturen les platges. La Conselleria de Medi Ambient treballa en un pla per racionalitzar aquest fet. Quant a les infraestructures hem de dir que la Conselleria de Transports s'ha trobat amb un Conveni de carreteres, però amb cap projecte fet. Això, per ventura, tampoc no ho hem sabut transmetre així com tocava. Però, és clar, fer un Pla de carreteres du un temps d'elaboració. Tenim un model que descarta les autopistes, però que millorarà i ampliarà les carreteres amb el mínim consum de territori. Però això no és suficient. Hem de fer un Pla global de transports on el transport públic serà un objectiu prioritari. Alguns aspectes d'aquest pla ja s'han avançat, com són l'impuls del ferrocarril i del transport públic per carretera.

-Tothom té pressa per veure aquests resultats.

-El Govern de Progrés va crear molta il·lusió, però sempre en

aquests casos hi ha una etapa difícil de passar, que és la que ara passam. És l'etapa en la qual s'han de preparar els projectes, fer els tràmits, fer tota la feina silenciosa. Tots aquells que tenien il·lusió ara tenen inquietud, perquè passam aquests sis o set mesos terribles i inevitables fins a veure els primers resultats.

LA NOVA LLEI GENERAL DEL TURISME

-Hem arribat al límit d'ocupació, però vostè té en marxa la nova Llei general de turisme que donarà llibertat als hotelers per construir noves places turístiques.

-No. Hi ha un consens generalitzat que s'ha de créixer poc, fins i tot els que tenen ganes de fer un hotel ho saben. No parlem de major llibertat en el sentit de fer hotels com als anys setanta. Nosaltres parlem de més llibertat en el sentit que creiem que el sector ha arribat a una maduresa suficient per veure que la planta hotelera és de primera generació, dels anys seixanta i setanta, i que tenen unes limitacions físiques evidents. La llei impulsarà l'augment de qualitat, i això vol dir impulsar la llibertat i la imaginació de l'empresari. Nosaltres no volem posar traves admi-

"Hi ha un consens generalitzat que s'ha de créixer poc, fins i tot els que tenen ganes de fer un hotel ho saben. No parlem de major llibertat en el sentit de fer hotels com als anys setanta. Nosaltres parlem de més llibertat en el sentit que creiem que el sector ha arribat a una maduresa suficient".

nistratives innecessàries. Serà una llei simplificadora quant a tràmits, que doni impuls a la capacitat empresarial, que estableixi uns límits objectius al creixement -no una borsa de compra i venda de places-, una llei que a més introdueixi un nou element fonamental a la nova indústria de serveis que és la qualitat.

-Pensa que, tot i l'impost turístic, d'aquí a tres anys els hotelers tornaran a estar contents amb vostè?

-Miri, els hotelers no estan ara ni contents ni descontents. Passen ara una situació de confusió, perquè el missatge que se'ls ha donat no ha estat clar. I ara, quan ens tornem a seure a la taula, seguríssim que ja no hi haurà confusió.